

DOI 10.26886/2414-634X.5(49)2021.1

UDC: 342

**IMPROVEMENT OF MECHANISMS FOR IMPLEMENTING THE
RESULTS OF PARLIAMENTARY CONTROL**

Oleh Kyryliuk, Graduate student

<http://orcid.org/0000-0002-1042-3483>

e-mail: general@academy.gov.ua

National Academy of Public Administration under the President of Ukraine,
Kyiv, Ukraine

The main objective of the study, the results of which is presented in the article, is an analysis of the content and essence of parliamentary control, which is a prerequisite for improving mechanisms for its implementation. The author has shown that the concept of parliamentarism means the presence of a division of state power to the legislative, executive and judicial, and therefore means independence and simultaneous interconnection of all branches of power. Such interconnectivity makes it possible to restrain branch branches due to mutual influence, pressure and control. The article determines that the state policy develops in a way that makes it possible to synchronously and in this case it is symmetrically involved in various branches of power to its formation, implementation and adjustment, depending on manifestations of legal reality, socio-economic reality and public-political processes in the state. The author revealed that, in democratic countries, the Parliament acts as a state policy that is responsible for state policy: taking on the legislative level of basic principles, the principles and mechanisms for implementing the state policy that rely on all the basis of all without exception social relations with the basis of public relations with the legislative level. its realization. Parliamentary control covers spheres much wider than a purely process of

realization by the state executive authorities of their own powers. It is about the possibility of introducing separate forms of parliamentary control as an element of political legal personality, when the appointment of parliament officials that is part of its competence entails direct responsibility of such persons in the form of possible release due to the unsatisfactory results of the implementation of its powers or violations of legislation in the process of their the realization. In general, it can be noted that the unique combination of legislative and control functions in a representative body of state power increases the effectiveness of state regulation as a whole, since the adoption of the law means only the implementation of the establishment function by the state, and already its direct realization and enforcement of state power bodies - will provide the dynamics of the process of regulating public relationship. Instead, such an enforcement requires control not so much by the completion of the state authorities of its powers, but for the correctness of understanding the essence of the norms that are determined by the mechanisms of state regulation in the field of environmental activity.

Key words: parliamentary control, execution of parliamentary control, lawmaking, state policy, central executive authorities.

аспірант, Кирилюк О. В., Вдосконалення механізмів реалізації результатів парламентського контролю / Національної академії державного управління при Президентові України

Основною метою дослідження, результати якого представлено у статті, є аналіз змісту та сутності парламентського контролю, які є передумовою вдосконалення механізмів його реалізації. Автором доведено, що концепція парламентаризму означає наявність поділу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову, а отже – означає незалежність і одночасну взаємопов'язаність всіх гілок влади. Така взаємопов'язаність дає можливість стримувати гілки влади за рахунок взаємного впливу, тиску та контролю. У статті визначено, що

державна політика розвивається таким чином, який дає можливість синхронно і при цьому симетрично залучати різні гілки влади до її формування, реалізації та корегування в залежності від проявів правової дійсності, соціально-економічної реальності та публічно-політичних процесів в державі. При цьому автором виявлено, що, в демократичних країнах, саме парламент виступає тим органом державної влади який відповідає за державну політику: приймаючи на законодавчому рівні ту систему базових принципів, засад й механізмів реалізації державної політики, які покладаються в основу всіх без виключення суспільних відносин з її реалізації.

Ключові слова: парламентський контроль, реалізація парламентського контролю, законотворчість, державна політика, центральні органи виконавчої влади.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Парламент не обмежується лише законотворчістю, оскільки таким чином втрачався би сутнісний зміст принципу стримань та противаг. Навпаки, після створення системи організаційно-правового забезпечення реалізації державної політики в конкретній сфері відбувається перехід від нормотворчо-установчої функції до функції забезпечення реалізації державної політики. Останнє досягається засобами парламентського контролю, тобто спеціального механізму, який входить в систему державно-контрольних функцій. Парламент перевіряє дотримання законодавства не тому, що він в системі ієрархії органів державної влади стоїть вище Уряду чи інших органів державної виконавчої влади чи судових інстанцій. Сутність та глибинна природа функцій парламентського контролю виходить із того, що саме Парламент, приймаючи той чи інший нормативно-правовий акт, розуміє дійсну

природу тих механізмів державного регулювання, який закладається в конкретній сфері суспільних відносин.

Ще А. Файоль зазначив на тому, що контроль, як засіб співставлення, перевірки та аналізу реального стану управлінської системи із запланованим, найбільш яскраво розкривається при взаємодії різних гілок державної влади під час його здійснення. Коли один орган державної влади перевіряє інший, і зокрема це здійснює парламент, то основним елементом на який звертається увага в сфері регулювання відносин з приводу використання природного середовища полягає в дотриманні принципів державного управління в галузі екології та структура побудови природоохоронної функції, реалізація і дотримання якої і є основним завданням здійснюваного контролю [15, с. 22-24]. К.А. Рябець в цьому контексті зазначає, що контроль в аналізованій нами сфері є центральним елементом змісту процесуального принципу державного управління природокористуванням. «Наділення органів державної влади конкретними функціями, запобігання їх дублюванню та забезпечення сумісності функцій одного органу з іншими» є результуючою практичного втілення законодавчої визначеність та дисперсності правового регулювання реалізації функцій держави, що забезпечується парламентом під час законотворчості, а відтак потребує моніторингу та перевірки на предмет дотримання органами державної влади визначених меж реалізації державного управління [14, с. 60-63].

Важливість парламентського контролю є беззаперечною з точки зору реалізації державного управління та низки державно-управлінських функцій, але ще більше його значення об'єктивується в контексті розбудови демократичних відносин. Він є невід'ємним засобом для закріплення на практиці принципів демократичного врядування, побудови системи органів державної влади. Важливо

зауважити і на тому, що саме запровадження систематичного парламентського контролю суттєво підвищить транспарентність реалізації державного управління. Ті способи та механізми реалізації державними органами виконавчої влади повноважень в сфері практичного втілення державної політики в різних сферах суспільного буття, які використовуються ними в повсякденній практиці повинні ґрунтуватися на нормах законодавства бо засобами застосування аналогії права. Парламент повинен не стільки контролювати саму діяльність, скільки перевіряти потенційну відповідність/невідповідність такої діяльності органів державної влади не лише нормам, але і так би мовити «духу» законодавства.

Парламентський контроль охоплює сфери значно ширші ніж суто процес реалізації органами державної виконавчої влади власних повноважень. Мова йде про можливість запровадження окремих форм парламентського контролю в якості елемента політичної правосуб'єктності, коли призначення парламентом посадових осіб, що входить до сфери його компетенції тягне пряму відповідальність таких осіб у вигляді можливого звільнення через незадовільні результати реалізації ним повноважень або порушення законодавства в процесі їх реалізації.

Саме тому потребує більш глибокого вивчення проблематика змісту та сутності парламентського контролю, а також світового досвіду реалізації механізмів парламентського контролю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика ефективної реалізації парламентського контролю тривалий час є однією із найбільш гострих тем досліджень, що викликає жвавий а інколи суперечливий науковий дискурс. Так, зокрема дослідження ролі та місця парламентського контролю в системі механізмів державного управління з урахуванням збалансування влади в процесі взаємодії

уряду і парламенту найбільшої уваги отримало серед таких науковців як Авер'янов В.Б., Бабенко К.А., Гошовська В. А., Грищенко І.В., Євсєєв О.П., Журавський В.С., Задоя К. Ф., Ковриженко Д.С., Куцин Я.М., Лазарєв В. В., Пашко Л. А., Лихачов Н. С., Марченко В. В., Нижник А. І., Процюк І.В., Теліпко В. Е. та ін. [1-15]. Сутність, зміст та механізми практичної реалізації парламентом контрольних функцій розкриваються в дослідженнях таких вчених як Базика С. К., Барабаш Ю. Г., Баранюк О., Берназюк І. , Болдирєв С. В., Журавльова Г. С., Бондаренко В. А., Пустова Н. О., Вичалківська Ю. С., Волощук В., Журавльова Г. С., Залюбовська І.К., Звоздецька І.В., Кадук Т. Д., Ківалов С.В., Косінов С. А., Лінецький С. В., Майданник О. О., Мельченко В. І., Паливода В., Полякова Л. І., Романюк А., Сас С., Сіцінська М. В., Словська І. Є. тощо [1-15].

Формулювання цілей статті. Метою даного дослідження є проведення аналізу сутності реалізації результатів парламентського контролю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Доцільно проаналізувати сутність та зміст категорії «парламентський контроль», для того щоб ідентифікувати найбільш значимі детермінанти та особливі риси його здійснення, а також визначення його сутності як окремої функції парламенту (табл.1).

Таблиця 1

Аналіз доктринальних підходів до визначення сутності та змісту «парламентського контролю»

Автор	Парламентський контроль – це
В.Б. Авер'янов	спеціальна форма державного контролю, яка має на меті встановлення відповідності діяльності органів державної влади засадам її реалізації визначеним в Конституції держави; визначення

	<p>доцільності та політичної обґрунтованості прийнятих таким органами окремих рішень у випадку відсутності чіткого законодавчо визначеного механізму реалізації повноважень держави в коректній сфері суспільних відносин, а також виявлення відхилень від конституційних вимог та встановлення причин перевищення органами державної влади власних повноважень з метою усунення недоліків організаційно-правового забезпечення реалізації державної політики [1, с. 365.]</p>
<p>Ю.Г. Барабаш</p>	<p>окрема, самостійна та спеціальна функція парламенту, яка здійснюється як безпосередньо ним у повному складі як представницького органу, так і окремими парламентарями, або структурними елементами, органами парламенту і спрямована на перевірку діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування на її відповідність вимогам законності, повноти та ефективності реалізації публічного управління [2, с. 7]</p>
<p>І. В Верцімага</p>	<p>«перевірка відповідності фактичного стану реалізації державної політики конституційним нормам, прийнятим законодавчим актам і програмним документам шляхом застосування комплексу законодавчо визначених механізмів і процедур» [3, с. 42-43]</p>
<p>В.С. Журавський</p>	<p>передбачена Основним законом держави діяльність Парламенту або спеціально створених</p>

	<p>ним інституцій, органів чи окремими посадовими особами (депутатами) щодо отримання, аналізу, дослідження та подальшого оприлюднення інформації та результатів здійсненого контролю про діяльність органів публічної влади з метою запровадження на основі такої інформації передбачених законодавством заходів реагування [5, с. 24]</p>
<p>І.К. Залюбовська</p>	<p>діяльність представницького органу в сфері встановлення відповідності реалізації органами державної влади засад державної політики визначених в законодавстві з виявленням причин та недоліків у випадку відхилення чи порушення органами державної влади законодавства в процесі виконання ними функцій держави [6,с.11-12]</p>
<p>Т.Д. Кадук</p>	<p>процес перевірки парламентом моделі та форми реалізації власних повноважень органами держави інших гілок влади, з урахуванням потенційної можливості застосування санкцій (політичних – опозицією; юридичних – парламентською більшістю) та прийняття відповідного державно-управлінського рішення, що виражається в імперативному примусі вчинити певні дії, конструктивній критиці або схвалені моделей діяльності об'єкту парламентського контролю [7, с.205-206].</p>
<p>С.В. Ківалов</p>	<p>різновид державного контролю, що здійснюється у прямій та в непрямій, у внутрішній та в зовнішній, в</p>

	інформаційній, юридичній та політичній формах, відповідно до стадійного структурування контрольної діяльності [8, с. 414-415]
--	---

Джерело: узагальнено автором.

Аналізуючи наведені вище визначення приходимо до низки основних висновків: парламентський контроль є функцією парламенту, яка на рівні із законодавчою забезпечує повноту реалізації конституційно-правової та державно-управлінської правосуб'єктності парламенту, його здатність реально впливати на регулювання суспільних процесів після прийняття нормативно-правових актів через інструмент коригування правозастосовчої діяльності; парламентський контроль має декілька форм та проявляється по різному в залежності від завдань контролю, об'єкту, який підлягає контролю, а також вимог що висуваються до результатів такого контролю; науковці в своїй більшості визначають парламентський контроль як засіб дотримання балансу в системі розділу державної влади на незалежні гілки, кожна з яких повинна реалізовувати покладені завдання, але при цьому забезпечує цілісність механізму держави.

В цілому можна зазначити, що унікальне поєднання законодавчої та контрольної функції в представницькому органі державної влади підвищує ефективність державного регулювання в цілому, оскільки прийняття закону означає лише виконання установчої функції державою, а вже його безпосередня реалізація та правозастосування органами державної влади – забезпечить динаміку процесу регулювання суспільних відносин. натомість таке правозастосування вимагає контролю не стільки за повнотою виконання органами державної влади своїх повноважень, скільки за коректністю розуміння

ними сутності норм, якими визначаються механізми державного регулювання в сфері природоохоронної діяльності.

При чому застосування парламентського контролю, на думку В.Є. Протасової не означає порушення парламентом своєї ролі та призначення в системі органів державної влади, але свідчить про здатність реально впливати на процеси вдосконалення системи державного управління [11, с. 148-152]. Таку ж позицію займає І.В. Процюк, зауважуючи додатково на тому, що принципи стримання та противаг і розподілу державної влади на законодавчу, виконавчу та судову є доволі гнучкими, і можуть означати наділення парламенту додатковими повноваженнями, якщо вони здатні суттєво підвищити ефективність його основної – законотворчої – функції [12, с. 40-45]. Справа в тому, що здійснюючи парламентський контроль законодавчий орган отримує необхідну інформацію, яку ми можемо визначити як зворотній зв'язок із правозастосовчою практикою на предмет якості юридичної техніки, законодавчої визначеності та відсутності дискретного розуміння законодавства. відбувається не стільки контроль за діяльністю органів держави, скільки оцінка на предмет допустимості існування законодавства в такому вигляді чи його вдосконаленні. Ми наголошуємо, що це є одним із елементів системи парламентського контролю та одним із можливих аспектів його здійснення в рамках існуючих підходів до оцінки сутності парламентаризму і його функцій в сучасних процесах демократизації державного управління та лібералізації державного впливу на суспільні процеси.

В цьому контексті С. Лінецький зауважує на необхідності дотримання повноти реалізацією парламентом власних функцій, однією з яких є контрольна функція. «Системність та ефективність парламентського контролю визначають реальність впливу парламенту

на державотворчі процеси, а також на здатність держави регулювати суспільні відносини, на ефективність діяльності інституцій державної влади, а також противагою тенденціям відходу від демократичного врядування та переходу до потенційних форм авторитаризму» [10, с. 8-10]. Контроль як елемент забезпечення демократії реалізується на всіх без виключення щаблях та рівнях ієрархії в системі органів державної виконавчої влади, але лише в умовах його застосування парламентом він набуває необхідно значення для впливу на процеси законотворчості, формування засад та принципів державного управління заснованого на демократії, розбудови законодавчого підґрунтя для формування і розвитку правової держави.

Парламентський контроль реалізується в такий спосіб, який максимально розкриває потенціал здійснення парламентом регуляторної функції. Те, що саме парламент відповідальний за якість законів є об'єктивним та незаперечним фактом, але якщо подивитися на проблеми пов'язані із правозастосуванням тих норм, які ним приймаються то ми побачимо на розрив між законодавчою та виконавчою владою. Створюючи законодавство парламент не визначає способи та інструменти реалізації законів, що призводить до появи правових конфліктів та хибного праворозуміння. Ці проблеми вирішуються через вибір органами виконавчої влади найбільш ефективного (на їх думку) способу правозастосування. Перевіряючи, контролюючи таке правозастосування парламент і отримує необхідне бачення та розуміння правової дійсності в умовах дії норм, що ним приймаються.

Наведене вище, на думку Я.М. Куцин свідчить про те, що суб'єктами парламентського контролю є парламент та/або спеціально створені ним органи. Крім того, дослідниця звертає увагу окремо на такі суб'єкти контролю як парламентська більшість та опозиція. В свою

чергу об'єктом такого контролю виступає практична діяльність органів виконавчої влади і їх посадових осіб в процесі реалізації ними завдань державної політики в конкретній сфері (в умовах даного дисертаційного дослідження – в сфері регулювання використання та охорони природних ресурсів) [9, с. 27-28]. Ми підтримуємо дану точку зору стосовно необхідності розмежування форм та методів парламентського контролю, що здійснюється парламентською більшістю та опозицією, оскільки з точки зору політичного впливу наслідки такого контролю можуть бути зовсім різними.

Політична відповідальність є елементом боротьби за владу в системі політичних еліт, а тому парламентський контроль, який застосовується опозицією завжди має перш за все політичний підтекст. Це треба розуміти та виходити з того, що спосіб проведення, інтерпретація отриманої інформації, характер аналізу та акцент у його проведенні – все це визначатиметься опозицією перш за все з точки зору власних політичних цілей. І на цьому ми повинні наголосити, що парламентський контроль об'єктивно може виступати інструментом політичної боротьби, кон'юнктурним заходом і засобом впливу опозиції на формування громадянської позиції та точки зору суспільства на оцінку діяльності уряду або інших органів державної влади. Це необхідно розуміти, сприймати та відповідним чином реагувати під час проведення та оприлюднення результатів такого парламентського контролю.

Політичний підтекст парламентського контролю досить важко розпізнати, але його необхідно мати на увазі. Інструментарій політичної боротьби правлячої еліти та опозиції може включати і такі засоби, які прямо визначені як функція парламенту, як засіб реалізації ним політичної волі.

Цікаво, але ще Г. Еллінек зазначав на тому, що парламентський контроль є засобом політичного управління в процесі політичного протистояння між опозицією та парламентською більшістю, в процесі якого відбувається перевірка діяльності урядових органів і членів з точки зору відповідності їх встановленим стандартам та вимогам законодавства [4, с.575-587]. Така позиція відображає з одного боку сутність парламентського контролю, а з іншого застерігає від його неправильного застосування чи хибної інтерпретації результатів його здійснення. Я.М. Куцин зазначає, що розглядаючи парламентський контроль як особливий вид державного контролю, характерні риси якого зумовлені тим, що він здійснюється парламентом в цілому як органом народного представництва, а також його структурними підрозділами (самими народними обранцями, постійними і тимчасовими комітетами і комісіями), спеціалізованими контрольними органами, заснованими парламентом, слід приймати думку, що право парламента здійснювати контроль впливає із визнання верховенства законодавчої влади в системі розподілу влади [9, с. 219-220]. Ця теза мінімізує політичну складову парламентського контролю але не виключає її, а це означає, що мати на увазі кон'юнктурні цілі проведення парламентського контролю необхідно з точки зору дотримання об'єктивності в інтерпретації його результатів, а також розуміння доцільності використання того чи іншого набору інструментів й механізмів його проведення.

Безумовно конституційно-правовий режим парламентського контролю засвідчує на тому, що це є форма державного контролю, яка реалізується парламентом. Але якщо подивитися на проаналізовані вище позиції вчених стосовно змісту та функціонального наповнення парламентського контролю, то ми повинні зробити висновок про те, що в ньому лише частково проявляється контрольна функція парламенту.

Н.К. Шаптала зазначає, що така функція є комплексом заходів, які реалізуються парламентом в процесі демократичного управління та виявляється з поміж іншого в законотворчій діяльності, як установчої діяльності з формування контурів, меж, засад і освоєних обмежень в реалізації опонами державної влади своїх функцій [15, с. 124-128]. Іншими словами парламент, формуючи законодавство, вже забезпечує контроль за діяльністю інших органів державної влади, але такий контроль розкривається через організаційно-правове забезпечення їх діяльності. Тоді ми робимо висновок про те, що «парламентський контроль» це окрема і цілком конкретна форма реалізації парламентом контрольної функції, через що забезпечується необхідний рівень системності та взаємозалежності всіх органів державної влади в процесі реалізації державної політики.

Парламентський контроль не об'єктивує повноцінність діяльності парламенту, але складаючи окрему його функцію повнота його реалізації суттєво впливає і на політичну спроможність парламенту. Ми не можемо відійти від того, що засоби контролю, які використовуються парламентом по відношенню до органів державної виконавчої влади, і зокрема Уряду є засобами в тому числі, але не тільки і засобами політичного протистояння.

Отже, з точки зору реалізації державно-управлінських функцій парламентський контроль є окремою сферою діяльності парламенту, а результати його здійснення – окремим засобом визначення потенційних напрямків удосконалення законодавства чи зміни умов правової дійсності. Контроль, який здійснюється парламентом є видом державного контролю та одночасно його окремою самостійною функцією вплив якої спрямований на підсилення виконання основної законодавчої функції парламенту. Але якщо розглядати парламентський контроль як інструмент корегування діяльність органів

держаної влади то ми побачимо що виправлення потребують ті форми та механізми, які не охоплюються законодавством або реалізуються органами державної влади у випадках, коли законодавчого забезпечення тих чи інших державно-управлінських процедур не існує. Це може означати недостатність та неефективність реалізації власне парламентом своєї основної функції – нормотворчої. Тоді, парламентський контроль може інтерпретуватися як елемент самоконтролю парламентської діяльності, а тому його входження до контрольною функції парламенту в якості одного з, а не центрального чи єдиного елемента, об'єктивує необхідність перегляду всієї сучасної парадигми парламентаризму, яка заснована на непорушності традиційної моделі розподілу державної влади та недопущення суміщення в одному органів повноважень з різних сегментів державної влади: виконавчої, законодавчої, судової.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Підсумовуючи викладене приходимо до висновку, що парламентський контроль, як окрема функція парламенту є елементом системи державно-управлінського впливу на сферу суспільних відносин і одночасно засобом забезпечення дії в динаміці інструменту стримання і противаг з боку законодавчої гілки влади у відношенні до виконавчої. Враховуючи це доцільно виокремити наступні ознаки парламентського контролю на рівні теоретико-методологічного забезпечення доктрини науки державного управління, які дадуть можливість розкрити особливості та характерні риси його здійснення в умовах України: по-перше, парламентський контроль – це контроль, тобто це елемент системи управління, який здійснюється в межах концепту державного управління та/або регулювання суспільних відносин, що є основною функцією будь-якого органу державної влади. Те що це елемент управлінської функції означає, парламент наділений повноваженнями

в сфері перевірки коректності реалізації державної політики та правозастосування тими органами державної виконавчої влади, на які покладаються функції в сфері природоохоронної політики, а також політики використання природних ресурсів. Але натомість від традиційного контролю, як окремої функції в системі управлінських суб'єктно-об'єктних відносин, парламентський контроль відрізняється тим, що не призводить до реакції суб'єкту управління безпосередньо на об'єкт, оскільки і парламент і орган виконавчої влади є рівноцінними органами державної влади але в різних її гілках. Парламентський контроль має на меті визначення реального стану державного управління в тій чи іншій сфері, зокрема в сфері природокористування, а також корегування механізмів та інструментів правозастосування, що здійснюється відповідними органами виконавчої влади, в такий спосіб, в який це закладалося парламентом безпосередньо в законодавство; по-друге, парламентський контроль не тягне за собою прямих юридичних санкцій, а лише політичні. Парламент наділений політичними повноваженнями розпорядчого та установчого характеру, зокрема в сфері призначення та звільнення окремих осіб, які реалізують державну політику в сфері природокористування. Так, парламент формує та затверджує склад Уряду, що означає можливість впливати на його персональний склад у випадку реалізації парламентського контролю та отриманні негативних результатів в тій чи іншій сфері суспільних відносин. Це елемент політичної відповідальності супроводжується і відповідальністю юридичною, але не безпосередньо з боку парламенту, а з боку відповідних правоохоронних органів до яких він звертається у разі необхідності жорсткого реагування на ситуацію що склалася за результатами проведеного парламентського контролю; по-третє, парламентський контроль є окремою функцією парламенту, реалізація якої

розкривається в досить щільній сукупності механізмів, інструментів та засобів досить різного характеру та спрямування, які лише об'єднуються поняттям «парламентський контроль». Мова йде про способи його реалізації, які є доволі різноманітними, але в сукупності забезпечують максимально комплексне дослідження «об'єкту управління» а точніше – об'єкту реагування, оскільки діяльність органів державної влади не є об'єктом безпосереднього управління парламентом. Більше того, парламент лише формує контури та конфігурацію діяльності та взаємодії органів державної влади в процесі реалізації завдань державного регулювання тих чи інших сфер суспільних відносин та між собою. Це означає, що парламентський контроль як функція управління позбавлена інших елементів управлінської діяльності, зокрема імперативного впливу в процесі реалізації державної політики до контролю її результатів чи стану виконання. Тобто між тим, як парламент формує систему законодавства, – яким забезпечується реалізація функцій держави в сфері природокористування та природоохоронної функції, – до процесу парламентського контролю, втрачається будь-який зв'язок парламенту та системи реалізації означеної державної політики, оскільки остання відбувається засобами виконавчої гілки влади. Таким чином, правозастосування яке здійснюють органи виконавчої влади, а точніше його якість вже не залежить від парламенту, а є результатом складного поєднання різних факторів, в тому числі беззаперечно і якості законотворчої діяльності. Але відсутність такого стійкого зв'язку протягом всього процесу реалізації аналізованого виду державної політики суттєво знижує дієвість наслідків парламентського контролю та порушує логіку державно-управлінських процесів; по-четверте, парламентський контроль реалізується представницьким органом державної влади, а це означає, що він може відбуватися як протягом

однієї каденції парламенту чи Уряду, так і з певним часовим розривом, протягом якого відбулася зміна складу обох політичних інституцій. Це суттєво підсилює політичне значення парламентського контролю перетворюючи його на потенціальний інструмент політичної боротьби. Така ситуація виникає коли парламент за результатами парламентського контролю приходять до висновків про вкрай негативний стан реалізації державної політики наслідком чого стала невдала законотворча діяльність попереднього складу парламенту. В такий спосіб нинішній склад парламенту отримує додаткові засоби підвищення політичного впливу та зміни політичної кон'юнктури для партії або політичних сил, які утримують більшість в такому парламенті. Так само, парламентський контроль набуває значення політичного інструменту для Уряду, коли його проведення демонструє кращі показники реалізації державної політики нинішнім Урядом по відношенню до попереднього, або навпаки – виявляє системні проблеми, що є наслідками діяльності попереднього складу Уряду і за своїм характером такими, що є надто складними для миттєвої зміни нинішнім; по-п'яте, за результатами парламентського контролю відбувається отримання інформації в тому числі і про стан законотворчої діяльності Парламенту, і якість законодавства в сфері природокористування та природоохоронної діяльності. При цьому негативні результати реалізації державної політики, або діяльності конкретних органів державної влади можуть не братися до уваги через неможливість їх функціонування в інший, ніж це встановлено законодавством спосіб. тому можна стверджувати, що результати парламентського контролю частіше за все виступають каталізатором для процесів реформування законодавства з урахуванням тих системних помилок, які неможливо усунути правозастосовчою практикою. В цьому контексті слід говорити про парламентський

самоконтроль, оскільки якість законодавства по іншому навряд чи можна перевірити в цілому та системно. Беззаперечно окремі норми перевіряються на відповідність Конституції держави органом спеціальної конституційної юрисдикції – Конституційним судом, але він не може проконтролювати якість закону в цілому, і зокрема його правореалізаційної здатності; по-шосте, парламентський контроль частіше за все не є системним інструментом реалізації своєї державно-управлінської правосуб'єктності парламентом. Він проводиться вибірково, іноді спонтанно, а частіше за все і взагалі має суто політичне підґрунтя. Це є суттєвим недоліком такого контролю як елементу системи державного управління, оскільки ефективність наряду залежить від періодичності, що дає змогу не лише виявити помилки чи недоліки в системі державного управління природоохоронній сфері, але і проаналізувати яким чином впливають ті корегування, які були внесені за результатами попереднього парламентського контролю. Отже, зменшення політичної складової парламентського контролю є однією із найбільш головних завдань будь-якої держави. Забезпечення безсторонності, об'єктивності, оперативності та системності такого контролю наряду підвищить його дієвість та раціоналізує витрати на його проведення й підвищить рівень утилітарності результатів, отриманих в процесі здійснення такого контролю; по-сьоме, проведення парламентського контролю здійснює не лише весь парламент, але він може проводитися лише його частиною або спеціально створеним суб'єктом контролю (комісією, комітетом тощо). Така дискретність здійснення контролю з одного боку підвищує його ефективність, оскільки реалізація такого контролю всім складом парламенту є процедурою доволі громіздкою. З іншого – проведення парламентського контролю повинно відповідати інтересам підвищення ефективності корегування державної політики в сфері

природоохоронної діяльності та в сфері використання природних ресурсів, а тому відбуватися спеціальним компетентним суб'єктом.

Література:

1. Коломоєць, Т. О. (2011). *Адміністративне право України. Академічний курс: підручник*. Київ: Юридична думка, 592 с.
2. Барабаш, Ю. Г. (2004). *Парламентський контроль в Україні: проблеми теорії та практики*. України ім. Ярослава Мудрого. автореф. дис. канд. юрид. наук.; спеціальність 12.00.02. Харків: НЮАУ ім. Я. Мудрого.
3. Титаренко, О. Р. (2016). *Механізми здійснення парламентського контролю за реалізацією державної екологічної політики в Україні*: дис. к. навк. з держ. упр.; спеціальність 25.00.02. Київ: НАДУ.
4. Еллинек, Г. (2017). *Общее учение о государстве*. СПб. Юридический центр Пресс: Litres.
5. Журавський, В. С., & Журавский, В. С. (2001). *Теоретичні та організаційно-правові проблеми становлення і розвитку українського парламентаризму*: автореф. дис. ... д-ра. ю. н.; 12.00.01. Одеса; ОНЮА.
6. Залюбовська, І. К., & Залюбовская, И. К. (2002). *Парламентський контроль за діяльністю органів виконавчої влади як засіб забезпечення законності у сфері державного управління*. Одеса: ОНЮАУ. 20 с.
7. Кадук, Т. Д. (2011). *Поняття та сутність парламентського контролю*. *Держава і право*, 54, 203-209.
8. Ківалов, С. В. (2001). *Парламентський контроль в Україні: законопроектні обґрунтування*. In *Парламентаризм в Україні: теорія і практика: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 26 черв. 2001 р.)*. Київ: Ін-т законодавства Верховної Ради України (pp. 411-417).

9. Куцин, Я. М. *Праксеологія парламентського контролю: порівняльно-аналітичне дослідження* (Doctoral dissertation, ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Ужгород, 2018). 262 с.
10. Лінецький, С., & Кушніренко, В. (2015). Контрольні повноваження комітетів Верховної Ради України. *Часопис Парламент*, (1), 52.
11. Протасова, В. Є. (2009). *Парламентсько-президентська республіка: сутність, особливості, різновиди*. Харків: Право.
12. Процюк, І. В. (2012). *Поділ державної влади в умовах різних форм державного правління: монографія*. Харків: Право.
13. Рябець, К. А. (2009). *Екологічне право України*. Київ: Центр учбової літератури.
14. Файоль, А. (1966). *Учение об управлении. Научная организация труда и управления*; под ред. А.Н. Щербаня. Москва: Экономика.
15. Шаптала, Н. К., Задорожня, Г. В. (2012). *Конституційне право України*. Донецьк: ТОВ «ЛізуновПрес».

References:

1. Averianov, V. B. (2011). *Administratyvne pravo Ukrainy: akademichniy kurs* [Administrative law of Ukraine]. Kyiv: Yurydychna dumka, 592 p. [in Ukrainian].
2. Barabash, Yu. H. (2004). *Parlamentskyi kontrol v Ukraini: problemy teorii ta praktyky*. avtoref. dys. kand.. yuryd. nauk.; spetsialnist 12.00.02 [Parliament control of Ukraine]. Kharkiv: NluAU im.. Ya. Mudroho. [in Ukrainian].
3. Vertsimaha, I. V. (2016). *Mekhanizmy zdiisnennia parlamentskoho kontroliu za realizatsiieiu derzhavnoi ekolohichnoi polityky v Ukraini*: dys.. k. navk. z derzh. upr.; spetsialnist 25.00.02 [Mechanism of parliament control by state ecology policy of Ukraine]. Kyiv: NADU.. 214 s. [in Ukrainian].

4. Ellynek, H. (2004). *Obshchee uchenye o hosudarstve* [General knowledge of state]. SPb. Yurydycheskyi tsentr Press. [in Russian].
5. Zhuravskiy, V. S. (2001). *Teoretychni ta orhanizatsiino-pravovi problemy stanovlennia i rozvytku ukrainskoho parlamentaryzmu: avtoref. dys. ... d-ra. yu. n.; spetsialnist 12.00.01* [Theoretical and organizational issues of formation and development of Ukrainian parliamentarism]. Odesa; ONluA. [in Ukrainian].
6. Zaliubovska, I.K. (2002). *Parlamentskyi kontrol za diialnistiu orhaniv vykonavchoi vlady yak zasib zabezpechennia zakonnosti u sferi derzhavnoho upravlinnia. avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk.; spetsialnist 12.00.07* [Parliament control by state authorities activities as an instrument for state management]. Odesa: ONluAU. [in Ukrainian].
7. Kaduk, T. D. (2011). Poniattia ta sutnist parlamentskoho kontroliu [Essence and definition of parliament control]. *Derzhava i pravo*, 54, 203-209. [in Ukrainian].
8. Kivalov, S.V. (2001). *Parlamentskyi kontrol v Ukraini: zakonoproektni obgruntuvannia. Parlamentaryzm v Ukraini: teoriia ta praktyka: mater. mizhnar. nauk.-prakt. konf. (26 chervnia 2001 roku)* [Parliamentary control in Ukraine: draft laws. Parliamentarism in Ukraine: Theory and Practice]. Kyiv: Instytut zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy, 412-417. [in Ukrainian].
9. Kutsyn, Ya.M. (2018). *Prakseolohiia parlamentskoho kontroliu: porivnialno-analitychne doslidzhennia: dys.. k.iu.n. (doktora filosofii)* [Praxology of parliamentary control: a comparative-analytical study] ; spetsialnist 12.00.02. Uzhhorod: DVNZ «Uzhhorodskiyi natsionalnyi universytet». [in Ukrainian].
10. Linetskyi, S. (2015). *Kontrolni povnovazhennia komitetiv Verkhovnoi Rady Ukrainy: pravove rehuliuвання ta problemy realizatsii* [Control powers of the Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine: Legal

- regulation and implementation problems]. *Parlament: naukovo-populiarnyi zhurnal*, 1, 3-53 [in Ukrainian].
11. Protasova, V.Ie. (2009). *Parlamentsko-prezydentska respublika: sutnist, osoblyvosti, riznovydy*: monohrafiia [Parliamentary-presidential Republic: essence, features, varieties]. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
 12. Protsiuk, I.V. (2012). *Podil derzhavnoi vlady v umovakh riznykh form derzhavnoho pravlinnia*: monohrafiia [The division of state power in conditions of various forms of government]. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
 13. Riabets, K. A. (2009). *Ekolohichne pravo Ukrainy* [Ecological Law of Ukraine]. Kyiv: Tsentr uchbovoi literatury [in Ukrainian].
 14. Faiol A. *Uchenye ob upravlenyy. Nauchnaia orhanyzatsyia truda y upravlenyia* [Techniques to management. The scientific organization of labor and management]: [pod red. A.N. Shcherbania]. Moscow: Ekonomyka, 1966. 368 s. [in Russian].
 15. Shaptala N. K., Zadorozhnia H. V. (2012). *Konstytutsiine pravo Ukrainy* [Constitutional Law of Ukraine]. Donetsk: TOV «LizunovPres». [in Ukrainian].

Citation: Oleh Kyrlyuk (2021). IMPROVEMENT OF MECHANISMS FOR IMPLEMENTING THE RESULTS OF PARLIAMENTARY CONTROL. New York. TK Meganom LLC. Innovative Solutions in Modern Science. 5(49). doi: 10.26886/2414-634X.5(49)2021.1

Copyright: Oleh Kyrlyuk ©. 2021. This is an openaccess article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (CC BY). The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.